

Slezská univerzita v Opavě

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Ústav lázeňství, gastronomie a turismu

Úprava zeleniny krájením

Obsah:

Krájení julienne a brunoise

Cibule

Pórek

Česnek

Zelí

Opomíjené druhy zeleniny

Artyčok

Fazolové lusky

Chřest

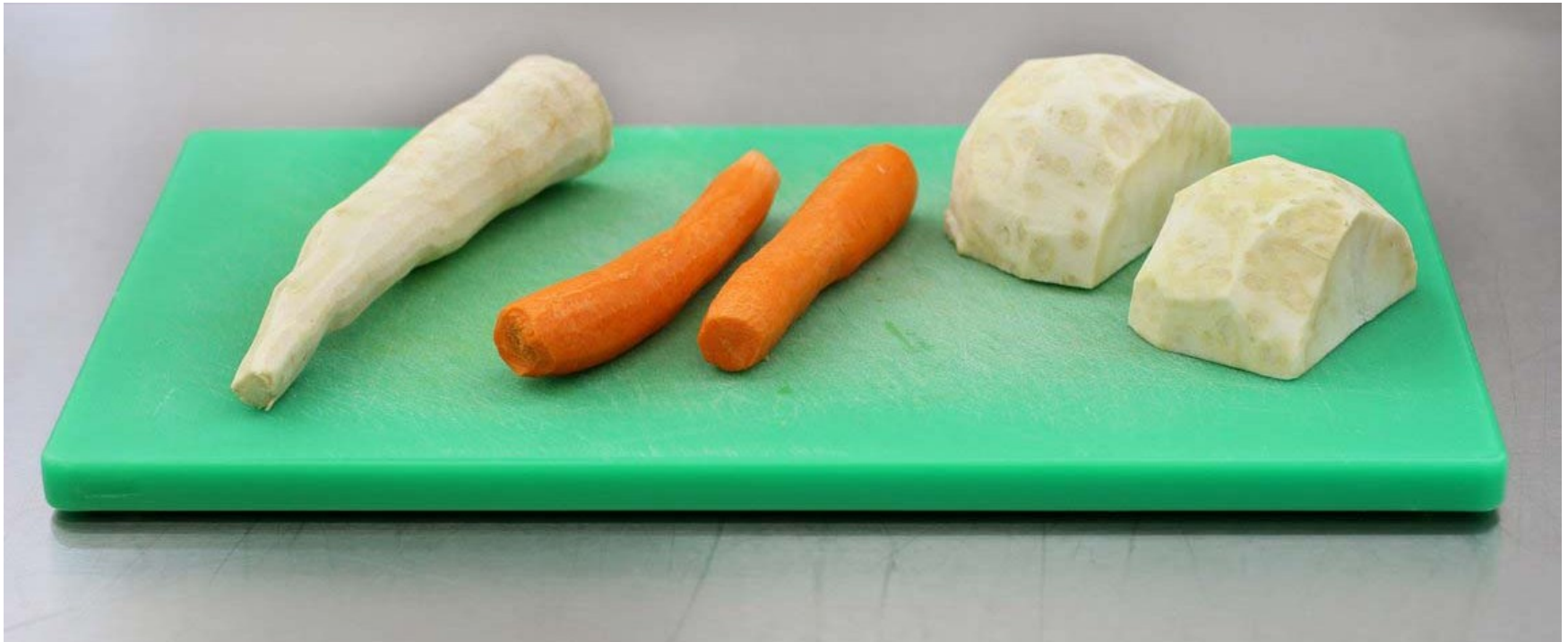
Řapíkatý celer

Fenykl

Petrželová nať

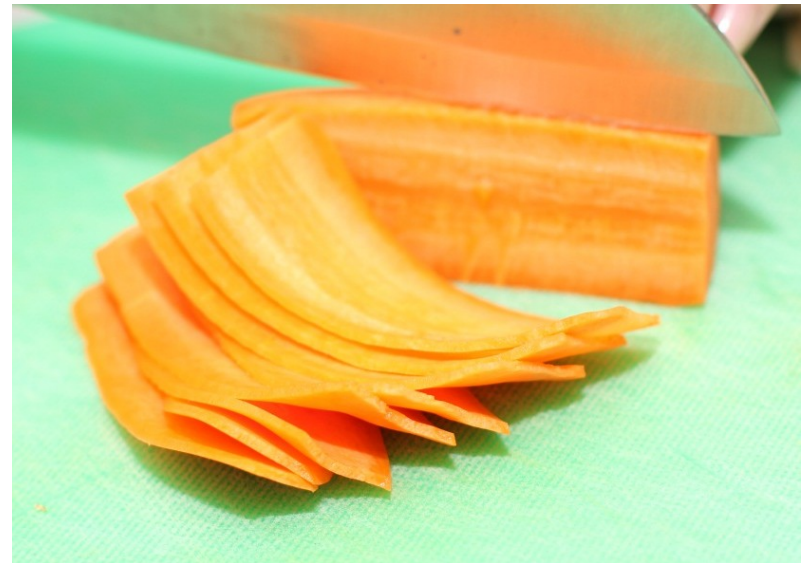
Rajské jablko

Kořenová zelenina

Před začátkem práce s kořenovou zeleninou
vše pečlivě očistíme

Krájení na julienne

Nejprve si připravíme tenké plátky

Rozdíl mezi dobře a špatně nakrájenými plátky
– ideální tloušťka do 2 mm

Z plátků nakrájíme tenké nudličky - julienne

Způsob krájení julienne

Krájení na brunoise

správné držení rukou

Z julienne můžeme pokračovat krájením nadrobno - brunoise

Ideálně pokrájený brunoise připravený pro další použití

Cibule

Krájení cibule začíná loupáním.
Rozlišuje krájení: na kostičky a na kolečka

Při krájení na kostičky je potřeba zachovat kořen,
při krájení na kolečka kousek natě

Krájení na kostičky

Nejprve cibuli překrojíme napůl, poté krájíme plátky tak, abychom zachovali kořen celý, tedy nedokrajujeme až do konce – cibule bude držet pohromadě.

Krájíme-li velmi jemně,
překrojíme ještě cibuli jednou až dvakrát vodorovně.

Nakrájíme na jemné kostičky, zbylý kořen k další přípravě neupotřebíme, můžeme ho proto odložit

Krájíme kolečka podle potřeby.
V závěru držíme cibuli za zbytek natě,
který následně odložíme

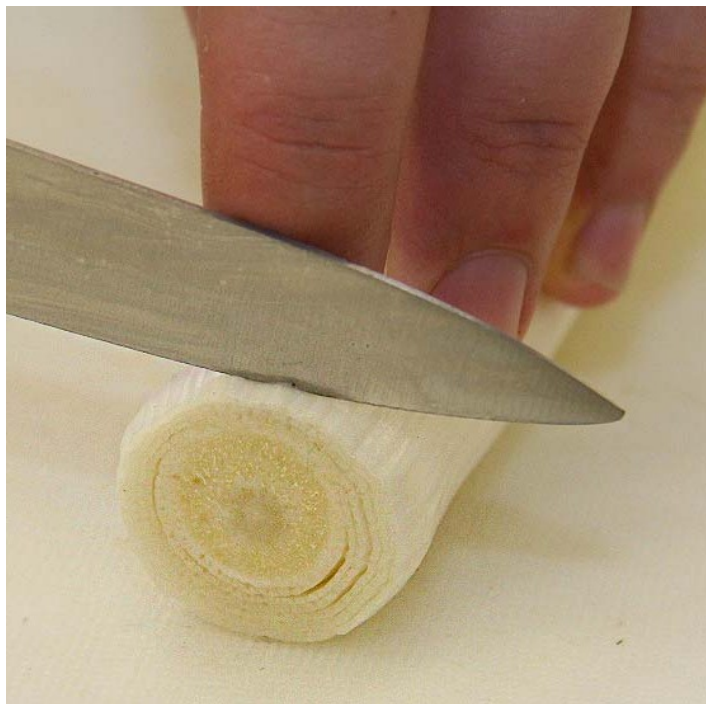

Pórek

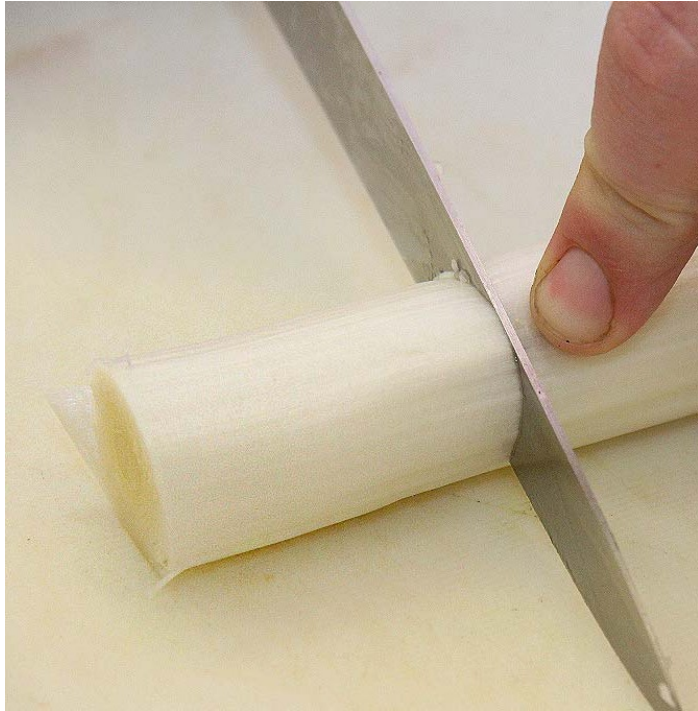

Po očištění můžeme krájet kolečka

Pórek můžeme také rozkrájet na špalíky,
které poté překrojíme podélně

Vzniklé poloviny přitiskneme na pracovní desku
a začneme krájet proužky julienne

Způsob krájení šikmo podélně.
Vznikají efektní elipsy

Různé typy krájení pórků

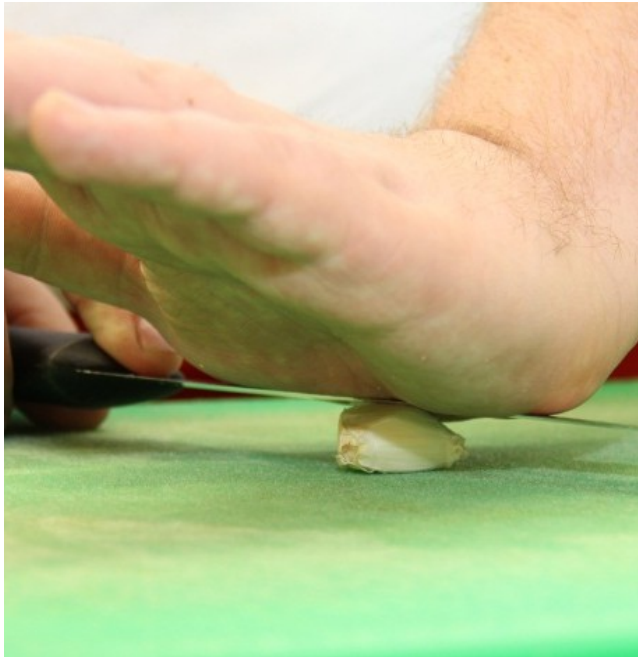
Česnek

Stroužek česneku nejprve tlakem dlaně rozdělíme
na jednotlivé stroužky

Poté pomocí tlaku přes nůž narušíme slupku
stroužku, tzn. že praskne.
Poté stroužek snadněji oloupeme

Následně stroužek podélně přepůlíme
a špičkou nože vyjmeme klíček – zabráníme tím šíření
klasického česnekového aroma

- Při tření stroužku přidáváme sůl
- sůl napomáhá tření a zabraňuje oxidaci česneku

Podle potřeby můžeme česnek také nakrájet na plátky

Zelí

Hlávku zelí nejprve očistíme od špinavých a zvadlých svrchních listů a poté přepůlíme a rozčtvrtíme

Následně chytíme prsty košťál
a začneme krájet tenké nudličky

Je důležité krájet až do konce, tedy na pracovní desku, jinak vzniknou nevhodně silné zbytky, které nevyužijeme

Zelí můžeme krájet i jinými způsoby, nemusí se jen krouhat

Začneme tím, že odkrojíme košťál a uděláme silnější plátek

Z plátků pokračujeme krájením trojúhelníků

Zelí nakrouhané a na trojúhelníky pro klasické a netypické dušené zelí

Opomíjené druhy zeleniny

Artyčok

Nejprve odřízneme stonek bodláku a ošetříme citronem – zamezíme tím oxidaci (černání) suroviny

Odkrojíme dvě třetiny horních listů
a odkryjeme srdce artyčoku

Odkrájíme boční listy

Vykrojíme středové jádro s chmýřím

Ošetříme citronem a z blanšírujeme v horké
a následně ve studené vodě

Artyčok připravený k zapékání nebo plnění

Fazolové lusky

Nejprve odstraníme oba konce lusku

Vnořením do horké vody a následným ochlazením
ve studené blanšírujeme

Chřest

Odkrojíme dřevnaté spodní části stonku

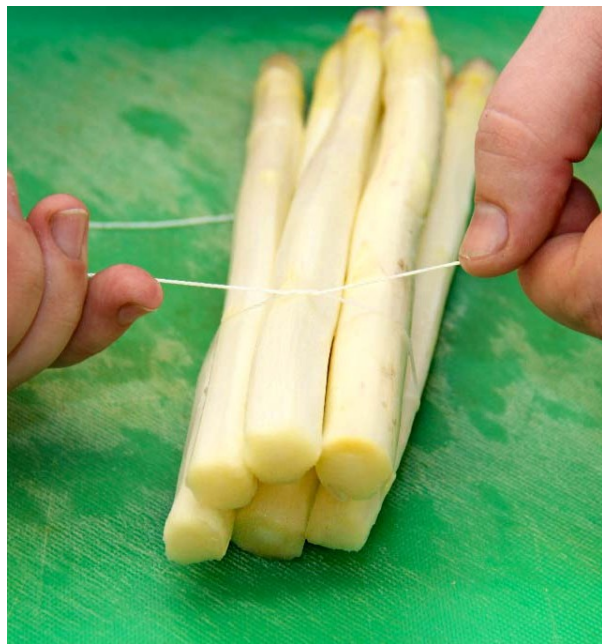
Pod hlavičkou oloupeme

Pracujeme rychle - Ukládáme ve vodě,
aby neoxidoval a nehnědl

Svážeme kuchyňským motouzem

Zblanšírujeme nastojato v horké vodě
– hlavičky nesmí být potopené

Řapíkatý celer

Nejprve odkrojíme kořen, který nijak nevyužijeme

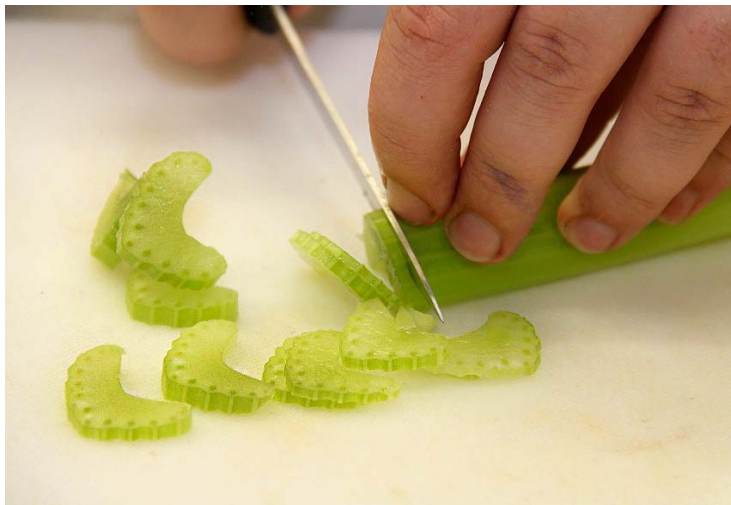
Rostlinu rozložíme a omyjeme

Horní listy můžeme otrhat a využít v polévce

Hmotu můžeme nakrájet na plátky nebo na julienne

Surovina připravená k dalšímu zpracování

Fenyki

Odřízneme spodní část rostliny

Rozlistujeme

Nakrájíme na nudličky

Petrželová nat'

Nať natrháme na rúžičky a zbavíme stonku

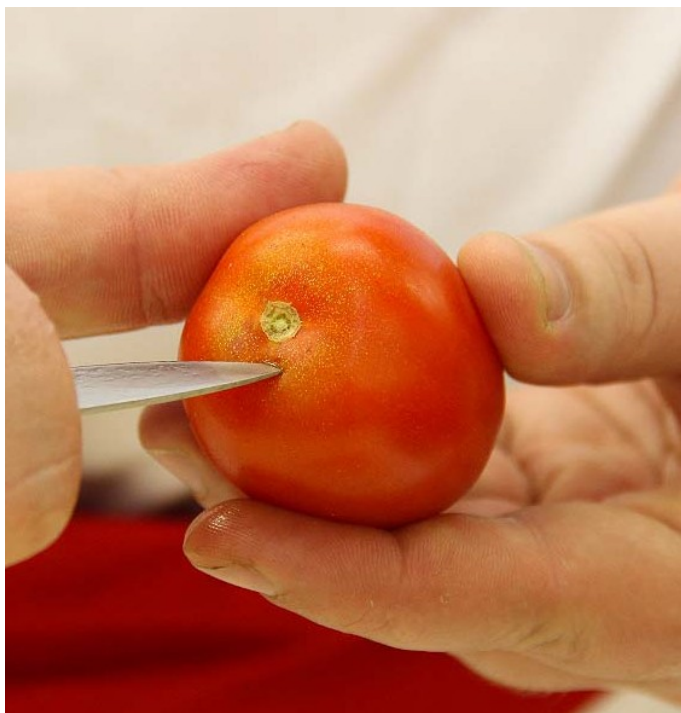
Nasekáme nadrobno
– nůž vedeme kolíbkovým způsobem řezu

Rajské jablko

Používáme vždy rajčata se stonkem kvůli aroma

Plod omyjeme a odstraníme “bubáka”

Nakrojíme slupku do kříže

Vložíme do horké vody, krátce povaříme

Vložíme do studené vody

Oloupeme

Rajče je připravené k dalšímu technologickému postupu

Slezská univerzita v Opavě

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Ústav lázeňství, gastronomie a turismu

Jan Pařízek, Bc. Martin Kůs